

در گفتگو با یک وکیل و حقوقدان بین‌المللی بررسی شد نسل‌کشی اسرائیل در غزه زیر تیغ دیوان بین‌المللی دادگستری

اوون جونز: سلام، اکنون در سیزدهمین هفته از وحشتی به سر می‌بریم که غزه را فراگرفته است. یعنی از هفتم اکتبر تاکنون که اسرائیل جنایاتی را مرتکب شده، ده‌ها هزار نفر بر اثر اقدامات خشونت‌آمیز کشته می‌شوند، اما بسیاری دیگر هم ممکن است به دلایلی همچون قحطی، فروپاشی نظام سلامت و ... از بین بروند. اکنون مساله نسل‌کشی در خصوص حملاتی مطرح است که اسرائیل علیه غزه انجام داده است. بسیاری از متخصصان مسائل حقوقی مربوط به نسل‌کشی، تقریباً از همان ابتدای جنگ، آشکارا در مورد این موضوع بحث کرده‌اند، اما اکنون، آفریقای جنوبی پرونده‌ای را علیه اسرائیل با هدف متهم کردن آن به نسل‌کشی در غزه در دیوان بین‌المللی دادگستری طرح کرده است. این دیوان، اساساً مرجع عالی قضایی بین‌المللی است. من پیش از این در ویدئوی دیگری به جزئیات این پرونده پرداخته‌ام. در آن ویدئو سعی کردم اقدامات منجر به نسل‌کشی را توضیح دهم. اما من یک وکیل نیستم، به‌همین دلیل در این برنامه در خدمت دانیل ماکوور هستم. او حقوقدان و یک وکیل برجسته است. او نگاه بسیار متفاوتی به این ماجرا دارد، زیرا یک متخصص است. دانیل، این افتخار بزرگی است که با شما صحبت می‌کنم.

دانیل ماکوور: سلام، از شما سپاسگزارم

اوون جونز: من واقعاً مجذوب این مساله شدم، از همین‌رو قبل از اینکه به این موضوع بپردازیم، می‌خواهم به پیشینه شما اشاره کنم که در واقع بسیار مرتبط با آنچه است که ما درباره آن صحبت می‌کنیم. چراکه تو پسر موشه ماکوور از اساتید دانشگاه اسرائیل هستی. اگر شما در مورد پدرتان کمی صحبت کنید، مقدمات بحث‌مان فراهم‌تر خواهد شد.

دانیل ماکوور: پدر و مادرم هر دو در فلسطین به دنیا آمدند و بعدتر شهروندان اسرائیلی شدند. آنها نگران آنچه بودند که در دهه ۱۹۵۰ در اسرائیل رخ می‌داد. پس از جنگ شش‌روزه، آنها جزو معدود اسرائیلی‌هایی بودند که بلافاصله با اشغال‌گری مخالفت کردند. دوست دارم متنی را برای شما بخوانم که پدرم به‌عنوان یکی از معدود شهروندان فلسطینی - اسرائیلی امضا کرد. این همان بیانیه‌ای است که در روزنامه هآرتس هم منتشر شد. من ترجمه انگلیسی این متن عبری را برای شما می‌خوانم. در بیانیه‌ای که در ۲۲ سپتامبر ۱۹۶۷ صادر شد، آمده است: «حق ما برای دفاع از خود، به ما حق ظلم به دیگران را نمی‌دهد. اشغال مستلزم حاکمیت خارجی است. حکومت خارجی مستلزم مقاومت است. مقاومت، مستلزم سرکوب و سرکوب مستلزم ترور و ضدترور است. قربانیان ترور عمدتاً افراد بی‌گناه هستند. چنگ انداختن به سرزمین‌های اشغالی ما را به ملتی قاتل و قربانی قتل تبدیل خواهد کرد. اجازه دهید به وضعیت اشغال به‌صورت فوری خاتمه دهیم.»

برای من به‌عنوان وکیلی که والدینم حدود یک سال پس از انتشار این بیانیه، تصمیم به ترک اسرائیل گرفتند، و به‌عنوان وکیلی که در اینجا بزرگ شده و بسیار به حاکمیت قانون متعهد است و در پرونده‌های حقوق بشر داخلی، پرونده‌هایی علیه پلیس و سیستم زندان‌ها داشته است، آنچه این بیانیه فریاد می‌زند، برای عدالت است، برای حاکمیت قانون است که باید در خصوص فلسطینی‌ها اعمال شود، به‌ویژه برای حق آنها برای اعمال حق تعیین سرنوشت خود. در همین حال، نشانگر شکست جامعه بین‌الملل با وجود قطعنامه‌های اولیه پس از جنگ شش‌روزه است. همچنانکه قطعنامه ۲۴۲ شورای امنیت سازمان ملل متحد و ... نیز به‌شکل وحشتناکی، ما را برای دهه‌ها ناامید کرده است. اکنون برای من روشن است که سال‌ها قصور در اجرای حقوق بین‌الملل به‌ویژه سرکوب اتهام ارتکاب جنایات جنگی علیه اسرائیلی‌ها در طی این اشغال طولانی‌مدت در کرانه باختری و غزه، ما را به جایی رسانده است که امروز با جدی‌ترین آن اتهامات مواجه هستیم، اتهاماتی که امروز آفریقای جنوبی علیه دولت اسرائیل در دیوان بین‌المللی دادگستری مطرح کرده است. این یک روز بسیار بسیار غم‌انگیز است، وضعیت وحشتناکی است که ما به آن رسیده‌ایم. اینکه

اسرائیل با اتهام نسل‌کشی مواجه شود، به ما نشان می‌دهد که ما تا کجا پیش رفته‌ایم و همه این‌ها به روشنی پیش‌بینی شده بود. در واقع، همه این‌ها به‌عنوان یک شگفتی تکان‌دهنده به‌نظر می‌رسد.

اوون جونز: سندی که آفریقای جنوبی ارائه می‌کند تلاش دارد تا در یک زمینه تاریخی، نسل‌کشی را مورد اشاره قرار دهد؛ عنوان اتهامی که اولین بار توسط یک وکیل یهودی لهستانی در سال ۱۹۴۴ مطرح شد که بر اساس آن، نسل‌کشی باید در قالب یک زنجیره مورد توجه قرار گیرد. حالا با آفریقای جنوبی شروع می‌کنم. آفریقای جنوبی یک کشور قربانی آپارتاید است و در این قالب، چنین پرونده‌ای را طرح کرده است. یعنی قربانی را با رنج‌دیدگان فلسطینی حس می‌کند. اما مبنای قانونی این اقدام چیست؟ چرا آفریقای جنوبی فکر می‌کند مسئولیت دارد که چنین اقدامی انجام دهد؟

دانیل ماکوور: این اقدام کاملاً منحصر به فرد نیست، اما بسیار غیر معمول است که به کنوانسیون از این نوع، یعنی کنوانسیون نسل‌کشی رجوع شود. این کنوانسیون برای پیشگیری از نسل‌کشی و مجازات این نوع جنایت است. این کنوانسیون برای اقدام در برابر خطر بوده، بنابراین یک زنگ هشدار زود هنگام است که تکلیف مثبتی برای همه امضاکنندگان آن ایجاد می‌کند، بدون توجه به اینکه آیا آنها در درگیری که ممکن است به یک نسل‌کشی بینجامد، نقش داشته باشند یا خیر. آن‌ها باید اقدامات مثبتی را برای جلوگیری از آن انجام دهند. در دیوان، به صراحت در پرونده بوسنی علیه صربستان چنین مسئله‌ای آمده است و در سند هم به آن اشاره شده است. در لحظه‌ای که یک دولت از خطر نسل‌کشی آگاه شود، باید وارد عمل شود و گام‌های مثبت بردارد. آفریقای جنوبی با بیانیه‌های مختلفی که از همان اوایل صادر کرد که شامل ارجاع به دیوان بین‌المللی دادگستری بود، در پی انجام چنین اقدامی بود. آفریقای جنوبی مدعی است، آنچه در اکتبر آغاز شد یک سری اتهام ارتکاب جنایات جنگی بسیار مهم علیه بشریت و نسل‌کشی بوده است. آنها دیوان بین‌المللی دادگستری را در این خصوص، مورد پرسش قرار داده‌اند. دیوان کیفری بین‌المللی به‌نوعی به‌موقع در این خصوص اقدام نکرده است.

اوون جونز: به دیوان کیفری بین‌المللی اشاره دارید.

دانیل ماکوور: بله، نهادی جداگانه است که نسبتاً تازه تاسیس است. اما دیوان بین‌المللی دادگستری چندین دهه قبل تاسیس شده است و سابقه آن به زمان تاسیس جامعه ملل برمی‌گردد که پیش از سازمان ملل متحد وجود داشت. این دیوان، مدت‌های مدیدی است که وجود داشته، اما دیوان کیفری بین‌المللی جدیدتر بوده و بر مبنای اساسنامه رم در سال ۱۹۹۸ ایجاد شده است. خود این دیوان هم در پی نیاز به تشکیل دادگاه‌های کیفری ویژه، در خصوص رویدادهای یوگسلاوی سابق و رواندا محاکمی را تشکیل داد. این دیوان اواخر دهه ۹۰ به‌وجود آمد و اوایل دهه ۲۰۰۰ رسمیت یافت. بنابراین حدود ۲۰ سال است که فعالیت می‌کند. اما دیوان بین‌المللی دادگستری به‌مدت چندین دهه وجود داشته است. بعد از آن که آفریقای جنوبی و چهار کشور دیگر پرونده‌ای را به دیوان کیفری بین‌المللی ارسال کردند، اتفاقی در این دیوان نیفتاد. تلاش‌های مکرری از طریق قطعنامه‌های مجمع عمومی یا دستیابی به قطعنامه‌های قوی در شورای امنیت صورت گرفت و آفریقای جنوبی به همه این موارد و عدم اقدام در جهت جلوگیری از خطر وقوع نسل‌کشی توسط اسرائیل اشاره کرده است. چند هفته پیش در پایان دسامبر، آنها دست به کار شدند. شواهد روشنی از هر دو تخلف شاخص مرتبط با نسل‌کشی یعنی اقدام و نیت ضروری برای از بین بردن بخشی از یک ملت یا مذهب یا گروه قومی وجود دارد. براین اساس، افرادی که در غزه زندگی می‌کنند جزو همان گروه‌های مورد اشاره هستند. در حال

حاضر، بیش از یک درصد از آنها در طول این مدت جان باخته‌اند. بنابراین وضعیتی که تا پایان دسامبر به آن رسیدیم، بسیار جدی است. به نظر من، آفریقای جنوبی پس از هشدار دادن به جهان و اسرائیل مجبور به انجام این کار شد. این کار منطقی بود و این واقعا شرم‌آور است که سایر دولت‌ها به آن نپیوسته‌اند. تنها کاری که می‌توانند انجام دهند، این است که به‌طور علنی از آن حمایت کنند، همانطور که مالزی و ترکیه چنین کرده‌اند. در حالی که این کنوانسیون ۱۵۳ عضو دارد، این دولت‌ها باید پا پیش بگذارند و از کاری که آفریقای جنوبی انجام می‌دهد، حمایت کنند. من می‌خواهم از منظر حقوقی به آنچه شما گفتید، پاسخ بدهم. پیشگیری از نسل‌کشی به عنوان قاعده آمره، یک وظیفه بنیادین حقوقی بین‌المللی اساسی است و بنابراین نوعی پلتفرم بسیار غیرعادی است، زیرا الزامی بین‌المللی را ایجاد کرده است، به‌خصوص در جایی که نقض می‌شود. نقطه نقض آن قاعده آمره، وظیفه اقدامی مثبت را بر دوش دولت‌ها می‌گذارد. هنجارهای قواعد آمره هنجارهایی هستند که نباید نقض شوند و نسل‌کشی یکی از آنهاست. تحریک نسل‌کشی و هر چیزی در مورد نسل‌کشی، ممنوع است و این قاعده‌ای آمره است. این اصل به محض اینکه نقض شود یا خطر نقض وجود داشته باشد، یک وظیفه جهانی برای اقدام به وجود می‌آورد و این همان مبنایی است که موجب اقدام آفریقای جنوبی شده است.

اوون جونز: در خصوص پرونده طرح شده توسط آفریقای جنوبی باید بگویم، پرونده‌ای جدی مطرح کرده‌اند. سند حقوقی مفصلی با صدها مرجع که به‌طور باور نکردنی اثبات شده است. این شکایت یکی از تکان‌دهنده‌ترین اسنادی است که در تمام عمرم خوانده‌ام. می‌خواهم در مورد قصد و نیت به‌عنوان اجزای تشکیل دهنده جرم نسل‌کشی با شما صحبت کنم. لیستی از اظهارات دال بر نسل‌کشی توسط شخصیت‌های دولت اسرائیل از رئیس‌جمهور و نخست‌وزیر، گرفته تا اعضای کابینه و سربازان و اعضای کنست و رسانه‌ها وجود دارد. آیا آنچه آن‌ها می‌گویند، فارغ از اقدامات عملی، در واقع حاکی از قصد ارتکاب نسل‌کشی نیست؟

دانیل ماکوور: بله، این اقدام و اظهارات خلاف است. هر کسی مرتکب آن جرم می‌شود، چه در اسرائیل باشد یا نباشد، خلاف کرده است. هر کشوری که عضو کنوانسیون نسل‌کشی باشد، از جمله بریتانیا، بدهی است که باید طبق قوانین داخلی، تحریک به نسل‌کشی را جرم‌انگاری نماید و از آن جلوگیری کند. ما اکنون دریافته‌ایم که در واقع، قبل از اینکه آفریقای جنوبی طرح دعوی نماید، ۱۵ اسرائیلی شجاع، نامه‌ای به دادستان کل اسرائیل نوشته‌اند که البته من هنوز ترجمه انگلیسی آن نامه آن را ندیده‌ام، اما در چند روز گذشته و قبل از اینکه از دعوی آفریقای جنوبی مطلع شوند، در نامه‌ای ۱۱ صفحه‌ای به دادستان کل، در ۱۰۰ یا حدود ۱۰۷ پاراگراف انگیزه‌های تحریک را گردآوری کرده‌اند. این شواهد تقریباً یکسان است و به‌احتمال زیاد شاید در این نامه بیشتر هم باشد، نمونه‌هایی از تحریک به نسل‌کشی است که به اطلاع دادستان کل اسرائیل رسانده شده و از این طریق، آنها این مطالبه را مطرح کرده‌اند که چنین اقدامات تحریک آمیزی سرکوب شوند و این دقیقاً همان چیزی است که ما به عنوان جامعه بین‌المللی باید از روز اول انجام می‌دادیم. اما صادقانه بگویم که من فقط شاهد سکوت دولت‌های غربی بوده‌ام. درحالی که شما این اقدامات تحریک به نسل‌کشی را ملاحظه می‌کنید، شما از آستانه‌ای عبور کرده‌اید که موظف هستید بر اساس قواعد آمره، پا پیش بگذارید و کارهایی بیش از هشدار دادن انجام دهید. هشدار دادن اولین و مهمترین گام اولیه است و در چندین مورد دیوان هم به آن استناد کرده است، چنانکه تاکید کرده‌اند باید اعلام می‌شد که چنین اظهاراتی متوقف شود و از طریق قوانین کیفری داخلی، الزام به سرکوب می‌شد. در برخی موارد، این صرفاً برای انجام وظیفه شما کفایت می‌کند. اما متأسفانه ما از این آستانه عبور کرده‌ایم. اما در جامعه مدنی، این اولین چیزی است که همه ما باید از دولت‌هایمان بخواهیم که به اسرائیل بگویند تمام این اقدامات را که این ۱۵ اسرائیلی شجاع به آن اشاره داشته‌اند، باید متوقف کنید، و طبق قانون کیفری عمل کنید و درنهایت به

محاکمه تمام اقدامات تحریک آمیز پردازید. این اولین گام کاملاً ضروری است و من فقط نمی فهمم که چرا سیاستمداران ما از روز اول این را مطرح نکرده و چرا دولت ها مکرراً این را نگفته‌اند.

دیدن چنین وضعیتی دشوار است که صرفاً می‌گویند، نگران هستند. حتماً نیاز است که پس از درک وضعیت، اقدام کنید. باید کارهای بیشتری انجام دهید. اما آنها به دلایلی یا نمی‌توانند یا نمی‌خواهند کاری انجام دهند. البته من هیچ‌گونه امتیاز حقوقی برای چنین وضعیتی نمی‌بینم.

اوون جونز: چرا تا این حد مهم است که جامعه مدنی این کار را انجام دهد؟ اشخاص بسیاری در اسرائیل تحریک به نسل‌کشی می‌کنند.

دانیل ماکوور: اظهارات ضد بشری و غیرانسان توصیف کردن مردم غزه توسط سیاستمداران برجسته اسرائیلی، با وجود آنکه در دیوان بین‌المللی دادگستری هم طرح دعوا شده، متوقف نشده است. همانطور که این سند هم در پاراگراف ۱۳۶ تا ۱۴۳ به آن اشاره داشته است، آنچه آفریقای جنوبی توجه همگان را بدان جلب کرده است و از دادگاه خواسته آن را بررسی کند، این است که زندگی فلسطینی‌ها با چه خطری مواجه خواهد بود، اگر به اسرائیل دستور ندهید که اقدامات کنونی خود را در نوار غزه متوقف کند. اگر فقط نگاهی اجمالی به آینده داشته باشید، ما با قحطی مواجه هستیم، بسیاری از نوزادان را شاهدیم که قادر به زنده ماندن در روزهای اول زندگی خود نیستند. مادرانی را می‌بینیم که کودکان‌شان سقط می‌شوند. ما شاهد مرگ تعداد بیشتر و بیشتری از کودکان هستیم، ما به فشارهای فزاینده بر تعداد زیادی از فلسطینی‌ها نگاه می‌کنیم که به اجبار به فضاهای کوچکتر رانده می‌شوند. ما شاهد تخریب بیشتر زیرساخت‌های شمال غزه هستیم. منظوم میزان تخریبی است که تاکنون شاهد بوده‌ایم و ظاهراً اسرائیل قصد توقف هم ندارد. آن‌ها علناً اعلام کرده‌اند که این اقدامات را متوقف نمی‌کنند. اگر به تصاویر ماهواره‌ای از شمال غزه نگاه کنید، می‌بینید شمال غزه نابود شده است و آنها به این کار ادامه می‌دهند. به نظر نمی‌رسد که بخواهند متوقف شوند و دیروز یا روز قبل از آن، اعلامیه واضحی از یک رهبر نظامی دیدم. شاید وزیر دفاع بود که می‌گفت ما اکنون مطمئن هستیم که در شمال غزه فرصتی برای حماس یا شبه نظامیان جهاد اسلامی فلسطین وجود ندارد که پیش بیایند و به ما حمله کنند. ما این خطر را از بین برده‌ایم. پس چرا آنها به تخریب زیرساخت‌های اولیه ادامه می‌دهند؟ چرا خانه‌های مردم را به‌طور مداوم تخریب می‌کنند؟ ما ویدئوهایی از سربازان اسرائیلی می‌بینیم که این کار را انجام می‌دهند. پس این کار متوقف نخواهد شد.

اوون جونز: در واقع، در سند آمده است که حدود ۷۰ درصد از تمام خانه‌های موجود در غزه با این حملات بی‌سابقه از بین رفته است. پروفیسور دبی هاروی در دانشگاه ادینبورگ، مقاله‌ای نوشت که در آن، به این نکته اشاره کرد که با روند فعلی، یک چهارم جمعیت در این کشور ظرف یک سال به دلیل فروپاشی سیستم مراقبت‌های بهداشتی جان خود را از دست خواهند داد. شما می‌دانید که یک پرونده حقوقی در دیوان بین‌المللی دادگستری ممکن است سال‌ها طول بکشد. البته آنها می‌توانند دستور موقت صادر کنند. می‌توانید توضیح دهید که این واقعاً به چه معناست؟

دانیل ماکوور: بله. آنها این کار را در موارد دیگر انجام داده‌اند. در پرونده دیگری که گامبیا علیه میانمار مطرح کرده است، این کار را انجام داده‌اند. در میانمار اقداماتی علیه روهینگها صورت می‌گرفت. آن‌ها به دیوان بین‌المللی دادگستری مراجعه و درخواست صدور دستور موقت کردند. آفریقای جنوبی هم همین کار را کرده است. دیوان هم به نحو مقتضی پاسخ داده و برای ۱۱ ژانویه قرار است به این درخواست رسیدگی کند. بر مبنای عملکرد گذشته، اگر بخواهیم قضاوت کنیم، واقعاً امیدوارم که آنها در ژانویه رای خود را صادر کنند و کار به فوریه نکشد. آنچه آفریقای جنوبی ادعا کرده، این است که ببینید در این مرحله نیازی نیست ثابت

کنیم که نسل‌کشی رخ داده است، فقط کافی است یک استدلال قانونی قابل قبول ارائه شود که نسل‌کشی در حال وقوع است و در این راستا، اگر دیوان دستور موقت صادر نکند که اسرائیل دست از کاری که انجام می‌دهد، بردارد، خطری واقعی برای زندگی فلسطینی‌ها وجود دارد. بنابراین یک آزمون سه مرحله‌ای پیش روست. اول از همه آنها باید نشان دهند که چنین درخواستی قانونی است. من معتقدم آنها می‌توانند این را ثابت کنند. سپس باید نشان دهند که استدلال قابل قبولی در رابطه با وقوع نسل‌کشی دارند، نه بیشتر از آن. همانطور که شما گفتید دعوای ماهوی سال‌ها ادامه خواهد داشت و به این زودی دیوان به رای نخواهد رسید. به نظر من، برای تصمیم‌گیری در مورد این آزمون که آیا قابل قبول بودن استدلال را به رسمیت خواهد شناخت یا نه، باید گفت این آزمون را نیز از نظر من با موفقیت از سر خواهند گذراند که آن هم به دلیل وجود این شواهد قوی است.

اوون جونز: یک استاد دانشگاه اسرائیلی به این اشاره داشته است که خیلی بعید است یک دولت که مشغول نسل‌کشی است، آن را لاپوشانی نکند. اما در وضعیت کنونی، که نیت‌های مقامات و مسئولان اسرائیلی ابراز شده است، این پرونده را منحصر به فرد خواهد کرد و چنین وضعیتی بی‌سابقه است.

دانیل ماکوور: ادله و شواهد بسیار قوی است. نیت‌ها همراه با اقدام بوده است. معمولاً برعکس است. وقتی به اتهام رسیدگی می‌شود، می‌پرسیم که آیا مدرک کافی وجود دارد که نشان دهد نیت عاملان آن، نابودی بخشی از یک ملت یا مذهب بوده است؟ اینجا با شما هم نظر هستم که شواهد نشان‌دهنده نیت به شدت قوی آنها هستند، و حتی چنین وضعیتی در نامه‌ای که ذکر کردم، هم قید شده است. چنین موضوعی بارها توسط ارگان‌های مختلف سازمان ملل از جمله کمیته سازمان ملل متحد به اسرائیلی‌ها در مورد حذف تبعیض نژادی تذکر داده شده است. یک مجموعه از حقوق‌دانان و کارشناسان حقوق بین‌الملل و ارگان‌های سازمان ملل گفته‌اند که خطر نسل‌کشی وجود دارد و شاهد شواهدی دال بر آن هم هستیم. به‌ویژه آنکه، توجه جهانیان در ماه دسامبر به این شواهد که آفریقای جنوبی مستند کرده است، جلب شد. پس به‌طور خلاصه باید گفت شواهد بسیار قوی از قصد و نیت به ارتکاب این جرم وجود دارد. همه این‌ها در برابر دادگاه است، این جلسه برگزار خواهد شد و سوال برای دادگاه این خواهد بود که آیا یک استدلال قابل قبول وجود دارد که آفریقای جنوبی بتواند دادگاه را متقاعد کند خطری متوجه زندگی فلسطینی‌ها در غزه بوده و نیاز فوری به اقدام عاجل وجود دارد که باید دستور موقت صادر شود. پس باید منتظر حکم دیوان تا پایان ژانویه باشیم.

اوون جونز: اسرائیل تصمیم گرفته از خود دفاع کند. در واقع، به‌خودی خود، این وضعیت بسیار جالب است، آیا این بدان معنی است که آنها نگران این موضوع شده‌اند؟

دانیل ماکوور: نه، به نظرم این نشان می‌دهد که آنها متوجه شده‌اند که باید به این مسئله رسیدگی کنند و راهی برای طفره رفتن از آن ندارند. من هم فکر می‌کنم که آنها باید نگران باشند. اما جمیع شرایط برای من حاکی از آن است که آنها هنوز به واقعیت نپرداخته‌اند؛ به این واقعیت که گفته‌های آنها به چه معناست و اقدامات نشانگر چیست و دعوای حقوقی چه نتیجه‌ای خواهد داشت. امیدوارم این پرونده حقوقی درک عمومی را تغییر دهد، زیرا اسرائیلی‌ها به‌طور عام قصور داشته‌اند و من در مورد رهبری دولت فعلی صحبت نمی‌کنم، زیرا آنها به‌وضوح از نظر من گروه خطرناکی از سیاستمداران هستند. من شدیداً معتقدم که تعداد قابل توجهی از اسرائیلی‌ها هنوز خود را در آینه نگاه نکرده‌اند و نمی‌دانند هر یک از این سلسله اقدامات چه تاثیری دارد و درباره زندگی فلسطینی‌ها در غزه بی‌اطلاع هستند. امیدوارم این پرونده، اسرائیلی‌ها را آگاه سازد و به ایجاد بازتابی از این جامعه کمک کند. اما در هر صورت باید جلوی این اقدامات گرفته شود و من معتقدم این کار باید از طریق صدور دستور موقت توسط دادگاه صورت گیرد.

اوون جونز: یک روزنامه‌نگار اسرائیلی که من با او مصاحبه کردم به این نکته اشاره کرد که اکثر جامعه اسرائیل کاملاً از آنچه در غزه اتفاق می‌افتد، بی‌اطلاع هستند و رسانه‌های اسرائیلی چیزی درباره آنچه که اتفاق می‌افتد، نمی‌گویند. جدای از این موضوع، اسرائیلی‌ها به حکم دادگاه بی‌توجهی می‌کنند. فرض می‌کنیم که دیوان بین‌المللی دادگستری در بهترین سناریو و عالی عمل خواهد کرد. به نحوی که دستور موقت برای توقف اقدامات نظامی اسرائیل صادر خواهد کرد برای اینکه اطمینان حاصل شود مردم غزه کمک‌های بشردوستانه دریافت کنند. اساساً این رای چه اهمیتی خواهد داشت؟

دانیل ماکوور: من فکر می‌کنم احکام قبلی که به آنها اشاره کردید، نظرات مشورتی هستند. این آراء، بر مبنای قطعنامه‌های مجمع عمومی صادر می‌شود. مجمع عمومی درخواستی برای صدور رای مشورتی درخصوص مسئله اشغال داشته است که در ماه فوریه، در یک جلسه استماع اولیه برای بررسی قانونی بودن آن برگزار خواهد شد. در سال ۲۰۰۴ هم مجدداً به درخواست مجمع عمومی، دیوان بین‌المللی دادگستری نظر مشورتی در مورد قانونی بودن دیوار حائل صادر کرد که توسط اسرائیل در کرانه باختری ساخته شده است. درست است که اسرائیل آنچه را که دیوان در نظر مشورتی خود گفته، نادیده گرفته است، اما این یک رای جدید در مورد اسرائیل، به‌عنوان عضو کنوانسیون نسل‌کشی است که یک حکم لازم‌الاجرا خواهد بود. اسرائیل هم پیشاپیش موافقت کرده است که در صورت ارجاع به دیوان در رابطه با این کنوانسیون، مطابق رای دیوان ملزم به رعایت آن خواهد بود. بنابراین این یک الزام قانونی است. پیش از این هم در مطبوعات اسرائیل، گزارش‌هایی در این خصوص منتشر شده است و برخی تردیدها در اسرائیل در این خصوص وجود دارد که آیا به رای دیوان عمل خواهد کرد یا خیر. اما ما یک سری وظایف داریم. وظیفه قانونی که قبلاً ذکر کردم در سطح داخلی وجود دارد. وقتی دادگاه رای صادر کند، تأثیر داخلی بر همه اشخاصی خواهد گذاشت که عضو کنوانسیون نسل‌کشی هستند. همه کشورهایی که عضو این کنوانسیون هستند، هشدار دریافت خواهند کرد که استدلال قابل قبولی مبنی بر وقوع نسل‌کشی وجود دارد و یک دستور قانونی الزام‌آور برای اسرائیل وجود دارد که همگان را تحت شمول قرار می‌دهد. بنابراین هرکسی که از آن زمان به بعد به اسرائیل کمک کند، ناقض رای دادگاه خواهد بود. بنابراین فرصت‌هایی برای اقدام قانونی وجود خواهد داشت. مرکز پیگیری حقوق اساسی در آمریکا قبلاً برای تحقق این اقدام، علیه دولت بایدن دست به کار شده است. اما اگر کشورها کاری را که باید، انجام ندهند، می‌توانیم طرح دعوای حقوقی بین‌المللی داشته باشیم که از هرگونه کمک به اسرائیل برای نقض این رای جلوگیری کند. بنابراین در سرتاسر جهان این رای بازتاب خواهد داشت. به عنوان مثال، روسیه از دستور موقتی که در زمان طرح دعوای اوکراین علیه این کشور در دیوان صادر شده بود، پیروی نکرده است. این عمل، شرم‌آور و نقض قوانین بین‌المللی است، از همین‌رو روسیه با تحریم مواجه شده است. بنابراین، باید از همه اقدامات برای الزام روسیه به اجرای این رای حمایت کنیم. برای الزام روسیه به اجرای رای، تحریم‌هایی علیه روسیه وجود دارد، اما آنها هنوز در متوقف کردن اقدامات روسیه موثر نبوده است یکی از دلایل آن هم، این است که روسیه به‌عنوان یک عضو دائمی شورای امنیت دارای حق وتوی موثر است و اجازه وضع تحریم از مجرای شورا را نمی‌دهد. اسرائیل عضو دائمی شورای امنیت نیست و می‌توان امیدوار بود که دولت ایالات متحده در نهایت اگر چنین رای صادر شود، به‌صورت مثبت درک خواهد کرد که وظایفی دارد و وتوی نامربوط برای جلوگیری از اجرای قطعنامه‌ای که خواستار اجرای حکم الزام‌آور دیوان باشد، نخواهد کرد. راه‌هایی وجود دارد که به آنها امید دارم و معتقدم که یک سری از پیامدها برای نظام‌های حقوقی داخلی و صحنه بین‌المللی پدید خواهد آمد که اسرائیل را ملزم به تبعیت از این رای خواهد کرد. باید امیدوار بود، در غیر این صورت، نظم حقوقی بین‌المللی دوباره با اقدامات یک کشور سرکش در آن منطقه در معرض تهدید قرار می‌گیرد. در این صورت اسرائیل در جرگه کشورهای سرکشی قرار می‌گیرد که به‌طور کامل، نظام حقوقی الزام‌آور را نادیده می‌گیرد.

اوون جونز: می‌خواهم این موضوع را مطرح کنم که فروش تسلیحات به اسرائیل به چه معنا خواهد بود؟ یا اینکه، وقتی ما از تحریک به نسل‌کشی صحبت می‌کنیم، یکی از آنها سفیر اسرائیل در انگلستان بود که در مصاحبه با بی بی سی گفت که هر خانه یا هر چیز دیگری که به یک تونل دسترسی داشته باشد، هدف گرفته می‌شود، و وقتی مجری از او پرسید که این به معنای پاکسازی است؛ او گفت خب چه گزینه دیگری در حال حاضر وجود دارد؟ از نگاه تئوریک من یا بسیاری از مردم، او باید به دلیل تحریک به نسل‌کشی از خاک انگلیس اخراج شود، چراکه افراط‌گرای نسل‌کشی است. آیا فکر می‌کنید اگر دستور موقت صادر شود، ممکن است دولت بریتانیا در واقع یک تعهد قانونی برای اقدام علیه چنین مواردی داشته باشد؟

دانیل ماکوور: به نظر من آن‌ها باید همین الان هم اقدام کنند و نیاز به صدور دستور موقت نیست. اکنون باید به دولت اسرائیل بگویند لطفاً مصونیت دیپلماتیک او را لغو کنید تا بتوانیم او را به دلیل تحریک به ارتکاب نسل‌کشی محاکمه کنیم. این ممکن است و باید اتفاق بیفتد و در غیاب چنین اقدامی ما به شما اطلاع می‌دهیم که او را به عنوان یک دیپلمات نمیشناسیم و همچنین از شما می‌خواهیم که او را از این سمت برکنار کنید. به نظر من این گامی متناسب است. هر کسی در کشور ما با اتهامی در خصوص نقض قوانین کیفری مواجه باشد باید تحت پیگرد قرار گیرد. زیرا ما باید اقدامات تحریک‌آمیز برای ارتکاب نسل‌کشی را سرکوب کنیم. ما این را مدیون خودمان به عنوان کشوری هستیم که از حاکمیت قانون حمایت می‌کند. باید بدانیم که این قوانین برای جلوگیری از وقوع ظلم علیه گروه‌ها و مردم آسیب پذیر وضع شده است. اگر این کار را انجام ندهیم، حاکمیت قانون به چه معناست؟

اوون جونز: پیش از طرح آخرین سوال، می‌خواهم یک گام به عقب برگردیم. کنوانسیون نسل‌کشی که ما در مورد آن صحبت می‌کنیم، به این دلیل ایجاد شد که یکی از معروف‌ترین نسل‌کشی‌ها علیه یهودیان توسط نازی‌ها انجام گرفت. منظورم این است که نسل‌کشی‌های دیگری هم در جنگ جهانی دوم وجود داشته است. دو سوم یهودیان اروپایی توسط نازی‌ها به قتل رسیدند و امروز طبق همین کنوانسیون یک دولت یهودی با اتهام نسل‌کشی مواجه است.

دانیل ماکوور: بله، فوق‌العاده وحشتناک است. این چیزی است که من واقعاً فکر می‌کردم و از این نگرانم که اقدامات اسرائیل در قبال فلسطینی‌ها، جنایت علیه بشریت است. ما باید به کشتار جمعی در این مقیاس پایان دهیم. این مسئله به این واقعیت برمی‌گردد که اسرائیلی‌ها باید در آینه نگاه کنند و وظیفه مثبت خود برای یافتن راهی که فلسطینی‌ها بتوانند از حق خود برای تعیین سرنوشت استفاده کنند را ایفا نمایند. ما به‌عنوان جامعه جهانی، اسرائیل و برخی از رهبران در منطقه و رهبران جهان چه آنها که در گذشته بودند و چه در حال حاضر هستند، نتوانسته‌اند این موضوع اساسی را درک کنند که اگر به مردمی حق تعیین سرنوشت اعطا نکنید، یا اگر اشغال طولانی‌مدت داشته باشید، وقایع وحشتناکی روی خواهد داد.

اوون جونز: درنهایت باید بگویم گویا دارم سریال آینه سیاه را می‌بینم. اخیراً با یک فعال برجسته فلسطینی صحبت می‌کردم. می‌گفت این وضعیت اولین پخش زنده نسل‌کشی در جهان است. آنچه من را تحت تاثیر قرار داده است، احساس بی‌کیفر ماندن اسرائیل است. به همین دلیل است که نخبگان برجسته اسرائیلی می‌توانند علناً قصد خود برای نسل‌کشی را آشکار کنند، زیرا به خودشان می‌گویند قرار نیست اتفاقی بیفتد. قرار نیست ما به سرنوشت میلو شویچ یا دیگر جنایتکاران جنگی در جنگ‌های دهه ۱۹۹۰ بالکان دچار شویم. ما می‌توانیم اساساً از شر هر چیزی خلاص شویم،

چون تحت حمایت ابرقدرت جهان هستیم و معماری نظم حقوقی جهان به گونه‌ای است که می‌تواند گزینشی عمل کند. من دوست دارم بدانم که آیا امکان دارد روزی بنیامین نتانیاهو یا وزرا یا ژنرال‌های ارشد اسرائیل یا سربازانی را که در میدان، جنایات جنگی خود را در تیک تاک پست می‌کنند، ببینیم که به دلیل ارتکاب جنایات جنگی مجازات می‌شوند؟

دانیل ماکوور: بله. به نظر من، در جایی که شواهد، حکایت از جنایات جنگی داشته باشد، اتهامات علیه بشریت و اتهامات نسل‌کشی وارد است. من معتقدم این وضعیت موجب می‌شود که بالاخره برخی از این مظنونان در برابر دادگاه قرار گیرند و دلایل متعددی وجود دارد که باعث می‌شود من این امید را داشته باشم که حاکمیت قانون اجرا خواهد شد. من در پرونده‌هایی دخیل بوده‌ام که منجر به صدور حکم بازداشت می‌شده است. اگر دستگاه قضایی با شواهدی مواجه شود که پس از بررسی، آن را به نتیجه قطعی برساند، اقدام خواهد کرد. آنچه ما باید انجام دهیم این است که این‌ها را در مقابل دادگاه قرار دهیم تا دوران بی‌کیفر ماندن مجرمان به پایان برسد. ما این را به بشریت مدیون هستیم. زیرا اگر اشخاص با مسئولیت جرائم خود مواجه نشوند، دنیا به محل وحشتناکی تبدیل خواهد شد. به نظرم این اتفاق باید بیفتد و خواهد افتاد. دیر یا زود دارد، اما سوخت و سوز نه.